

problémát adó füzetekre s még inkább egy rendszeresített fogalmazási órára, melyen az elemi iskolai rendszerben annyira bevált szabad fogalmazási gyakorlatokat végeznének a gyerekek.

Petrovay Ilona.

Budapesti Polgári Iskola I. évf. 1936/37.

1. szám. Az Országos Polgári Iskolai Tanáregyesület Budapesti Köre fenti címen új folyóirat kiadásával gazdagítja pedagógiai irodalmunkat. A felelős szerkesztő *Serey Ágost*. Szendy Károly Budapest székesfőváros polgármestere, dr. Pintér Jenő budapesti kir. tankerületi főigazgató és Felkay Ferenc székesfővárosi tanügyi tanácsnok előszavával nyitják meg a folyóiratot. Vezető cikkét *Loschdorfer János* írja a Budapesti Kör munkásságának egyre növekvő jelentőségéről. *Serey Ágost* cikke szerint a lap célja a polgári iskolai munka eredményességének erőteljes kifejtése és biztosítása. Szolgálni kívánja a főváros polgárságát, a polgári iskolák ügyét s ezeken keresztül az egyetemes nemzeti érdekeket. *Dobos László* *Adatok a fővárosi tanulók szókincséhez* című tanulmányában értékes, módszeres kutatásának eredményeit közli. *Dr. vitéz Ságheiyi Lajos* *A német nyelvi dolgozatok fokozatosságáról* ír; hangsúlyozza, hogy el lehet érni a szabad fogalmazás fokát a polgári iskola IV. osztályában. Közli a IV. osztályra szóló dolgozatok tervezetét és azok feldolgozási módját is. *Serey Ágost* *Budavár felszabadításának 250. évfordulójára* c. cikke egykorú rajzokkal, térképekkel és sok fényképpel illusztrált értékes történelmi tanulmány. *Dr. Kokovai Lajos* arról ír, hogy: *Mit mondanak a székesfővárosi községi polgári iskolák 1935/36 iskolaévi Értesítői?* *Budapest székesfőváros polgári iskolái számokban* *Dr. Palócz András* ismertetése. *Dr. Czeck Valdemár* *A székesfővárosi polgári iskolák Liszt Ferenc ünnepélyéről* ír.

2. szám. *Loschdorfer János* *Az órávázlat a polgári iskolában* címen közleménysorozatot indít meg. Az órávázlatok nagy jelentőségét abban látja, hogy ez a tkp. régi gyakorlatot új formába öntő rendelkezés a magyar pedagógusokat olyan munkaközösségbe kapcsolja össze, amely azután egy nekünk megfelelő nevelési rendszer kialakulásához vezet. Az órávázlatoknak két része legyen: a munka terve és a munka menete, de mindkettő rövid, egyszerű és áttekinthető. A cikket *Mayer Blanka* tanulmánya egészíti ki a magyar nyelvi órávázlatokról. A dolgozatot néhány példa bemutatása és a magyar nyelv tanítását kifejező grafikus ábrázolás teszi érdekessé. *Dr. Erődy Kálmán* az oktatófilm nagy jelentőségéről ír. *Stelly Lajos* *A kézimunka és ipari gyakorlatok jelentősége és feladatai a városi típusú (ipari irányú) polgári fiú iskolákban* címen e tárgy hármas feladatát (nevelő, gyakorlati és koncentrációs) fejtegeti bővebben. *Dr. Juhász Jenő* arról ír, hogy hogyan tárgyalja stilisztika órákon a jövővény szavakat s ezzel kapcsolatban néhány érdekes szófejtéssel szemléltetve kimutatja, hogy a szomszédos idegen nyelvekben sok magyar eredetű szó van. Julián barát jubileuma alkalmából *Fehér Tibor* írja le röviden az őshazát kereső szerzetes útját s méltatja annak jelentőségét. A kisebb terjedelmű cikkek (*Cserhalmi Ágost*, *Korszerű testületi szellem*; dr. Palócz András *Igazgatói (iskolai) előlegek rendeltetése és kezelése*; Soós Tihamér, *Politika az iskolákban*) közül különösen figyelemreméltó az első, melyben a szerző Schneller István nyomdokain haladva a közösség szolgálatában álló etikai személyiséget tartja a legértékesebb nevelő típusnak. Ilyenekből alakult testületekre van szüksége az iskolának s ezen keresztül egész nagy nemzeti közösségünknek.

A két számban Pénzes Antal dr. folytatólagos közleménye eredeti felvételeivel illusztrált nagy és értékes ismeretanyagot nyújt *Budapest természetvilágáról*.

Petrovay Ilona.

A Cselekvés Iskolája. V. évf. 1936—37.

1—2 szám. A folyóirat első helyén dr. Várkonyi Hildebrand *Nevelés és gyakorlati lélektan* című munkájának kilencedik közleményét olvassuk, a nevelő hatásokról: *A büntetés és jutalmazás*. Kimerítően csak a büntetést tárgyalja. Szól a büntetések lélektani eredetéről és hatásáról, majd a büntetés fogalmi meghatározása következik; felsorolja a büntetés fajait és végül megállapítja a valódi nevelő hatású büntetés ismertető jeleit. A büntetés feltétlenül szükséges nevelő eszköz, egy nevelési rendszerből sem hiányzik teljesen. A nevelő hatás érdekében a növendéknek mindig tudnia kell, hogy miért kapja a büntetést, így az „szervesen beilleszkedik lelki életébe. Minél természetesebb és igazságosabb a büntetés, annál inkább megfelel ennek a követelménynek. Dobos László: *Az élő irodalom tanítása*. Egy kísérletéről számol be, melynek eredményéből kitűnik, hogy a IV. polgári iskolai tanulók milyen kevéssé ismerik a mai élő irodalmat. A hiány pótlására ad hasznos gyakorlati tanácsokat. Eckerdt Elek arról ír, hogy *Mit tanítsunk az értékpapírszámításból a közép- és polgári iskolában?*

3—4. szám. Dr. Várkonyi Hildebrand tizedik közleménye *A tekintélyről* szól. A tekintély eredetét, fejlődését, tajait tárgyalja s ezek elemzéséből a nevelői gyakorlat számára levonható elveket. Róder Pál: *A nevelőtanítás-előkészítése*. Tartalma tanmenetek és óravázlatok problémája. Az első részben a korszerű nevelőtanítás előkészítésének három mozzanatát különbözteti meg s ezek megvalósításához ad gyakorlati tanácsokat. 1) a tanmenet készítése, 2) előkészület egy-egy nagyobb tanítási egység előtt; (óravázlat készítés) A második részben óravázlatok bírálatát közli néhány bemutatott példával kapcsolatban.

A két szám *Gyakorlati Pedagógia* című rovatában a következő tanítások és cikkek olvashatók: Tóth Anna: *A nemzeti zászló jelentőségének méltatása*, Szántó Lőrinc, Ecsedi István: *Csárdák a Hortobágyon*, (anyaggyűjtés tapasztalás útján) Udvarhelyi Károly: *Egy tanya, szikes föld s azok élete egy tanulmányi kirándulás tükrében*, Kratochvil Dezső: *A téglalapú test és a téglalap*, Jeges Sándor: *A káposztalepke*, Matzkó Gyula: *Az iskola rádióvevő készüléke*, Izsák Gyula Endre: *Néhány szó a gyűjteményekről*, Szántó Lőrinc: *A kapcsolatos mondatok*, Jármay Vilmos: *Hogyan tanítjuk a német írást és olvasást a cselekedtető nyelvtanítás szellemében*, Udvarhelyi Károly: *Franciaország*, Krix Márton: *A tőke kiszámítása következtetéssel*, Jeges Sándor: *A mézelő méh*, Matzkó Gyula: *A kristályos rádióvevőkészülék*, Fogassy Ödön: *Ceruzahegyző kés*.

Petrovay Ilona.

Földrajzi Szeminárium I. évf. 1935—36.

A folyóirat didaktikai-metodikai vonatkozású cikkei a következők:

Az 1. sz-ban Hinel Károly *Koncentráció és asszociáció a földrajzban* c. értekezésében a segéd- és más tudományokkal való érintkezés tudományszélesítő hatását emeli ki. A 2. sz-ban Márton György *Hogyan tanítsuk a földrajzt a gimnázium II. o-ában* címmel mintatanítást mutat be. Aldobolyi Nagy Miklós *Gondolkodásmód és földrajztanítás* c. cikkének az a problémája, hogy milyen különböző